

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

1 20 אוגוסט 2019

2

לפני:

3

כב' השופט דורי ספיבק – אב בית הדין

4

נציגת ציבור עובדים גב' לאה חלה

5

נציגת ציבור מעסיקים גב' שרה אבן

6

המבקשים:

1. אמיר אליס

2. חיים משולם

ע"י ב"כ עו"ד משה וקרט ועו"ד ליאת בן סימון

-

המשיבות:

1. קל אוטו תחבורה בע"מ

2. קל אוטו שירותי מימון (1998) בע"מ

3. קל אוטו הובלה ולוגיסטיקה בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד שלמה בכור ועו"ד דוד בכור

7

8

החלטה בבקשה לאישור תובענה ייצוגית

9

10 1. המשיבות הינן חברות הנמנות כולן על קבוצת קל אוטו.

11

12 המבקש 1, שהועסק על ידי המשיבה 1, הגיש בקשה לאישור תובענה כייצוגית,

13 שבה ביקש לייצג את כל עובדי המשיבה 1 ולטעון בשמם כי הם זכאים לזכויות מכוח

14 ההסכם הקיבוצי ו/או צו ההרחבה בענף היבוא, היצוא, המסחר בסיטונאות או שירותים

15 (להלן: צו ההרחבה בענף השירותים).

16

17 המבקש 2, שהועסק על ידי המשיבה 2 (ולטענתו גם על ידי המשיבה 3), הגיש

18 בקשה דומה שבגידרה הוא מבקש שייקבע כי כל עובדי המשיבות 2 ו-3 המשמשים כנהגי

19 משאית כמוהו, זכאים לזכויות מכוח צווי ההרחבה בענף ההובלה. לחלופין, הוא טוען,

20 כמו חברו המבקש 1, כי על כל עובדי המשיבות חל צו ההרחבה בענף השירותים.

21

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

1 בהתאם להחלטת כב' סגנית הנשיאה אריאלה גילצר-כץ מיום 25.1.18, אוחד הדיון
2 בשתי הבקשות בפני מותב זה.

התשתית העובדתית

3
4
5
6 2. המשיבות הינן חברות הנמנות כולן על קבוצת קל-אוטו (להלן: הקבוצה), העוסקת
7 בהשכרת רכב (לתקופות קצרות או ארוכות), מכירת רכב חדש ומכירת רכב יד ראשונה,
8 טרייד-אין, ליסינג לעסקים ליסינג לפרטיים, ועוד. הקבוצה פועלת בפריסה ארצית רחבה
9 של כ- 20 סניפים (לפירוט, ראו נספח 2 לתגובה לבקשה). משרדה הראשי של הקבוצה
10 ממוקם בתל-אביב, והיא מעסיקה לפי המבקשים כ- 500 עובדים.

11
12 יצוין כי במהלך ההתדיינות הסתבר כי פעילות המשיבות 1 ו- 2 מוזגה בשנת 2014
13 (עמ' 11 ש' 23 לפרוטוקול ואילך).

14
15 3. המבקש 1 הועסק בקבוצה כנציג תפעול – תפקיד הכולל נהיגה ברכבים, מתן
16 שירותים טכניים, העברת טסטים, תיקונים ועוד – החל מיום 16.2.10 ועד לסיום עבודתו
17 ביוני 2016, בנסיבות השנויות במחלוקת בין הצדדים. בתחילת דרכו בקבוצה הועסק
18 המבקש 1 בסניף הרצליה, והחל מפברואר 2011 הוצב בחברת "טמפו" בנתניה. בתחילת
19 דרכו בקבוצה היתה מעסיקתו הרשומה של התובע המשיבה 1, ולאחר המיזוג היתה
20 מעסיקתו הרשומה המשיבה 2.

21
22 המבקש 2 הועסק כנהג החל מיום 14.7.14 ועד למרץ 2017. יצוין כי במהלך עבודתו
23 שימש המבקש 2 כיו"ר ועד עובדי הקבוצה.

24
25 בהקשר זה, כאן המקום לציין כי לפני מספר שנים, ולאחר מאבק ארוך וקשה, עלה
26 בידי עובדי הקבוצה להתארגן במסגרת ההסתדרות הלאומית. נקבע, כי על הקבוצה לנהל
27 עימה, כארגון היציג של עובדיה, משא ומתן לקראת חתימה על הסכם קיבוצי (ראו: עסק
28 2764-09-15 קל אוטו נ' הסתדרות העובדים הלאומית (21.3.16)). בפתח דיון ההוכחות
29 שהתקיים ביום 27.12.18, ובמענה לשאלת בית-הדין, מסר בא כוח המשיבות כי בין
30 ההסתדרות לקבוצה המשיך באותה נקודת זמן להתנהל משא ומתן. מכל מקום, ולצרכי
31 התיק שלפנינו, די אם נבהיר כי המשיבות לא טענו בפנינו כי יש לדחות את הבקשה לאישור

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

1 בהתאם להוראות פריט 10(3) לתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006,
2 שלפיו לא ניתן לאשר לנהל תובענה ייצוגית במקרה שבו חל על העסקת העובד המבקש
3 הסכם קיבוצי המסדיר את תנאי העסקתו (לפרשנות הוראה זו, ראו: בג"ץ 1893/11 הארגון
4 הארצי של מפעלי השמירה נ' בית הדין הארצי (30.8.15), והאסמכתאות שם)).

5

6

7

מהלך ההתדיינות

8

9 4. המבקש 1 פתח את ההתדיינות עם הגשת בקשתו ביום 17.8.18. המבקש 2 הגיש את
10 בקשה עצמאית ונפרדת לאישור תובענה כייצוגית ביום 18.1.9. נציין כי המשיבה היחידה
11 בבקשה שהגיש המבקש 1 הינה המשיבה 1 שבכותרת, ואילו המשיבות היחידות בבקשה
12 שהגיש המבקש 2 הינן המשיבות 2 ו-3 שבכותרת. מכל מקום, וכפי שכבר ציינו, הדיון
13 בשתי הבקשות אוחד בהתאם להחלטת שניתנה על ידי סגנית הנשיאה גילצר-כץ ביום
14 25.1.18.

15

16 ביום 13.9.18 התקיים דיון מוקדם ראשון. במהלכו, ובהתאם להמלצת בית-הדין,
17 חזרו בהם המבקשים מרכיב התביעה לאי תשלום גמול שעות נוספות כדין, והסתלקותם
18 אושרה.

19

20 דיון הוכחות ראשון בבקשה לאישור התקיים ביום 8.11.18, ובמהלכו נחקרו שני
21 המבקשים בלבד. דיון הוכחות שני התקיים ביום 27.12.18, ובמהלכו נחקר המצהיר מטעם
22 המשיבות, רואה חשבון רוני אסיאג, שהינו מנהל הכספים של הקבוצה.

23

24 5. בתום דיוני ההוכחות ניתן צו להגשת סיכומים בכתב. לאחר שהוגשו הסיכומים
25 ניתנה החלטה לפיה נוכח העובדה שמתעוררת בתיק שאלת פרשנות הסכם קיבוצי, וצו
26 הרחבה שהרחיב את הוראותיו על כלל המעסיקים בענף, מן הדין לקבל את עמדות הצדדים
27 להסכם הענפי וכן את עמדתו של משרד הכלכלה, שהוא הגוף שהרחיב את תחולת ההסכם
28 (ראו: ע"ע 53175-10-17 אבבה נ' אלוניאל בע"מ (1.4.18), כב' הנשיאה ורדה וירט-
29 לבנה)).

30

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

1 בהתאם להחלטה זו, הוגשו לתיק עמדות מטעם ההסתדרות, לשכת המסחר תל-
2 אביב והמרכז, ומשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. לאחר שהוגשו עמדות
3 אלה, ניתנה לצדדים האפשרות להגיב להן, ולאחר כל זאת, הגיעה העת לדון ולהכריע
4 בבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

דיון והכרעה

5
6
7
8 6. בקשה לאישור תובענה ייצוגית, כמו זו שבפניי, היא הליך מקדמי, שבגדרו על בית
9 הדין לקבוע האם מתקיימים התנאים הקבועים בחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006.
10 לשם כך, עלי לבחון האם מתקיימים ארבעת התנאים המצטברים הבאים, הנדרשים לצורך
11 האישור:

12
13 ראשית האם התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות
14 לכלל חברי הקבוצה (הרישא לסעיף 8(א)(1) לחוק);

15
16 שנית האם יש אפשרות סבירה ששאלות אלה יוכרעו לטובת הקבוצה (הסיפא לסעיף
17 8(א)(1));

18
19 שלישית האם תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת
20 (סעיף 8(א)(2));

21
22 ולבסוף האם קיים יסוד סביר להניח שעניינה של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל
23 בדרך הולמת ובתום לב (סעיף 8(א)(3) ו-4).

24
25 ראו: רעא 7110/17 נקניק נהריה כשר זוגלובק נ' שגב (3.10.17).

26
27 בנוסף לתנאים שלעיל, קובע החוק כי רק אדם "שיש לו עילה בתביעה" רשאי
28 להגיש בקשה לאישור תובענה כייצוגית (סעיף 4(א)(1) לחוק). ברם, קיומה של עילת
29 תביעה אישית אינו תנאי נדרש לאישור, שכן אם כל התנאים מתקיימים אך התובע אינו בעל
30 תביעה אישית, על בית הדין לאשר את התובענה תוך החלפת התובע המייצג (רעא 2128/09
31 הפניקס חברה לביטוח נ' עמוסי (5.7.12)) או במקרים המתאימים לאפשר הוספת תובע

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

1 מייצג בנוסף לזה ששמו ננקב בבקשה (עניין זוגלובק, שם, בפסקה 8 לפסק דינה של כב'
2 השופטת ענת ברון).

3
4 7. המבקשים במקרה שלפנינו מבקשים לאשר את תובענתם כייצוגית בשתי עילות.
5 הראשונה עניינה בתחולת צו ההרחבה בענף השירותים על כלל עובדי הקבוצה (להלן:
6 עילת ענף השירותים), והשנייה בתחולת צו ההרחבה בענף ההובלה על נהגי המשאיות
7 המועסקים במשיבות 2-3 (להלן: עילת ענף ההובלה).

8
9 נקדים ונציין כבר עתה כי לאחר עיון במכלול חומר הראיות שבתיק וטענות
10 הצדדים, הגענו לכלל מסקנה כי דין הבקשה לאישור בעילה הראשונה – עילת ענף
11 השירותים – להתקבל, ואילו דין הבקשה לאישור בעילה השנייה – עילת ענף ההובלה –
12 להידחות.

13
14 עילת ענף השירותים

15
16 8. בשנת 1977 חתמו לשכת והמסחר על הסכם קיבוצי כללי, שתוקן מעת לעת, ושקבע
17 את תנאי העבודה אצל המעסיקים שעליהם הוא חל. סעיף א' (1) להסכם הענפי קבע כך:

18
19 "הסכם קיבוצי כללי זה יחול על:

20
21 על כל המעסיקים בענפי היבוא ו/או הסיטונאות ו/או
22 השירותים ו/או חברות הייצוא הכלליות ו/או סוכני סחר
23 חוץ המפורטים ברשימת הענפים שבנספח 1 המצורף
24 להסכם זה, החברים בלשכת המסחר בעת חתימה ההסכם
25 או שייעשו חברים תוך תקופת ההסכם, ולמעט אלה שחל
26 עליהם הסכם קיבוצי מיוחד".

27
28 להסכם קיבוצי זה הוציא שר העבודה צו הרחבה (ובהמשך הוצאו גם צווי הרחבה
29 לתיקונים שנעשו להסכם הענפי), כשעל פי הקבוע במבוא לצו ההרחבה, זה חל על כל
30 העובדים והמעסיקים "... בענפי היבוא הייצוא והמסחר בסיטונות ובשירותים ובענפים
31 שבנספח מס' 1 להסכם הקיבוצי שמספרו 7010/77 במחוזות תל אביב והמרכז..." (לסקירה
32 היסטורית של ההסכם הקיבוצי, צו ההרחבה, כמו גם השינויים שנעשו בהם לאורך השנים,
33 והפסיקה שעסקה בפרשנות הוראותיהם, ראו: ע"ע 2580-03-11 נגד נ' ליטוס (1.3.15)).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

9. המבקשים טוענים כי על העסקתם חל ההסכם הקיבוצי או לחלופין צו ההרחבה בענף השירותים, שכן "השכרת רכב" הינה אחד הענפים המנויים בתוספת לצו (ענף 35), לאור כך שהנתבעת חברה בלשכת המסחר תל-אביב שחתמה על ההסכם הקיבוצי (או לכל הפחות היתה חברה בו עד שנת 2012), וכן מאחר שגם מבחינה גיאוגרפית היא פועלת בעיקר במחוזות תל אביב והמרכז, שעליהן חל צו ההרחבה.
- המשיבות טוענות כי עיקר עיסוקן אינו בהשכרת רכב, וכי הן עוסקות במגוון רחב של פעילויות. מעבר לכך, הן טוענות כי אינן חברות בלשכת המסחר, כי הצו אינו חל בתחומים הגיאוגרפיים שבהם הן פועלות, ובכל מקרה עובדיהן מקבלים זכויות עדיפות על אלה הקבועות בצו ההרחבה, וגם מטעם זה יש לדחות את בקשת האישור.
10. אשר לדעתנו – כידוע, שאלת תחולתו של צו הרחבה היא "שאלה שבעובדה המשולבת בקביעה משפטית לגבי סיווג עסקו של המעביד" (עע 18/99 אפרימי נ' עבד (9.7.00)). כן נקבע, כי נטל ההוכחה בדבר תחולתו של צו ההרחבה רובץ על כתפיו של העובד הטוען לתחולה. כאשר קיים ספק אמיתי בעניין תחולתו של צו הרחבה, יש לבחון את מכלול הנסיבות ולפסוק לפיהן, תוך מתן משקל מרכזי לעיקר עיסוקו של המעסיק שעליו מבקשים להחיל את הצו (עע 15-02-22305 חזון נ' קיבוץ נען 8.6.17, סעיף 43 לפסק הדין והאסמכתאות שם).
11. נבהיר, כי בהחלט ייתכן מצב דברים שבו עובדים העוסקים באותו העיסוק – למשל נהגי משאיות כמו שבמקרה שלפנינו – יזכו לזכויות מכוח צו ההרחבה בענף ההובלה אם הם מועסקים בעסק שניתן לסווג (בשל עיקר עיסוקו) כעסק של תובלה, ואילו עובדים העוסקים באותה העבודה ממש, אך מועסקים בעסק שעיקר עיסוקו אחר, לא יהיו זכאים לזכויות מכוח אותו צו ההרחבה. ניתן להדגים עניין זה באמצעות פסק דין שניתן בעת האחרונה בבית-הדין הארצי, שעסק בטענתה של עובדת שהיא זכאית לזכויות מכוח צו ההרחבה בענף הדפוס (ע"ע 14-08-28209 פוליצב נ' אברהם יצחק יעקב שירותים (28.8.18), פסקאות 16 עד 25 לפסק דינה של כב' השופטת לאה גליקסמן). נפסק, כי אין העובדת זכאית לזכויות אלה, שכן דובר בעסק שסווג כ"קדם הפצה" של עיתונים, תוך שהודגש כי "יש להבחין בין מצב שבו עובדי ההפצה ועובדי הדפוס מועסקים אצל אותו מעסיק, שאז סביר (גם אם לא הכרחי) שעובדי ההפצה ועובדי הדפוס ישתייכו לאותה יחידת מיקוח... לבין מצב שבו עובדי ההפצה מועסקים על ידי חברה אחרת, שאז "השאלה אם

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

- 1 חל עליה צו ההרחבה נגזרת מסיווג פעילותה של החברה, גם אם עובדים המבצעים אותה
2 עבודה המועסקים בהעסקה ישירה על ידי העיתון או על ידי בית דפוס משתייכים ליחידת
3 המיקוח של עובדי הדפוס.
4
- 5 12. בטרם נפנה למסכת הראיות והעדויות בשאלת עיקר עיסוקן של המשיבות, נבהיר
6 כי אין מחלוקת בין הצדדים על כך שצו ההרחבה חל על ענף השכרת הרכב, לרבות תחום
7 הליסינג, ולמעט על תחום הליסינג המימוני (ראו דיון להלן). זוהי עמדת המבקשים. זוהי
8 עמדת הצדדים להסכם הקיבוצי שבו מדובר (ראו עמדת לשכת המסחר שהוגשה ביום
9 23.6.19 "פעילות חכירה והשכרת רכב חד הם", וכן עמדת ההסתדרות שהוגשה ביום
10 30.6.19). וזוהי גם עמדתו המפורשת של משרד הכלכלה, שהשר העומד בראשו הוא
11 שפרסם את צו ההרחבה (ראו סעיף 5 לעמדה שהוגשה ביום 2.7.19).
12
- 13 במילים אחרות, ככל שהמבקשים צודקים בטענתם שעיקר עיסוקן של המשיבות
14 הינו בהשכרת רכב, הרי שמבחינת הסיווג הענפי, ובכפוף לטענות נוספות שנדון בהן
15 בהמשך, המסקנה המשפטית המתחייבת היא כי צו ההרחבה בענף השירותים חל עליהן.
16
- 17 לעומת זאת, ככל שצודקות המשיבות בטענתן (ראו בסעיף 36 לסיכומיהם) כי
18 השכרת רכב אינו תחום עיסוקן העיקרי, והינו רק אחד מתחומי עיסוק רבים – ובהם מכירת
19 רכבים, טרייד-אין, ליסינג לעסקים וליסינג לפרטיים, ביטוח, מימון, שירותי שינוע ועוד –
20 כי אז מתחייבת המסקנה כי הצו אינו חל עליהן.
21
- 22 13. לאחר ששקלנו את מסכת הראיות והעדויות, השתכנעו במידה הנדרשת לצורך
23 אישור הבקשה לתובענה כייצוגית, כי עיקר פעילות המבקשות הינו בתחום השכרת הרכב,
24 ועל כן מבחינה זו יש מקום להחיל עליהם את צו ההרחבה בענף השירותים, ונפרט:
25
- 26 ראשית, מהדוחות הכספיים של המשיבה 2 (שכאמור פעילות המשיבה 1 מוזגה
27 אליה) שהוגשו בשלב גילוי המסמכים (הוגשו לתיק ביום 5.11.18) עולה שבדוחות רווח
28 והפסד של החברה – הן לסוף שנת 2016 והן לסוף 2017 – מופיעות שתי שורות בלבד
29 המתארות את כל הכנסות החברה: "הכנסות מהשכרת כלי רכב" (מופיעה כשורה הראשונה
30 בדוח) ו"הכנסות ממכירת כלי רכב" (מופיע כשורה השנייה בדוח). המשיבות השחירו את
31 הנתונים הכספיים שמופיעים בדוח הזה, ולכן לא ניתן לדעת האם ההכנסות מהשכרה הינן

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

1 עיקר ההכנסות (כפי שניתן להניח מכך שאלה מופיעות בשורה הראשונה). מכל מקום,
2 ההחלטה להשחיר את הנתונים היתה של המשיבות, ובנסיבות המקרה שלפנינו אין לנו אלא
3 להפעיל – לטובת המבקשים – את החזקה העובדתית הידועה שככל שהיו המשיבות
4 נמנעות מלהשחיר את הנתונים המספריים, היה בהם כדי לתמוך בעמדת המבקשים דווקא;
5
6 שנית, המבקשים הגישו כראיה בכתב התומכת בגרסתם העתק מתוך אתר האינטרנט
7 של הקבוצה (נספח ד' לתשובתם), שבו נאמר כי:

8
9 "קל אוטו עוסקת בהשכרת רכב בארץ לאנשים פרטיים ולעסקים
10 שנים רבות. לחברה ידע וניסיון רב בתחום השכרת הרכב והיא
11 משרתת מדי שנה אלפי לקוחות. בקל אוטו מגוון כלי רכב
12 המותאמים לצרכיהם של סוגים שונים של אוכלוסיות. מתוך
13 הכרה השוק נבנו אפשרויות ייחודיות של השכרת רכב בזול רק
14 לסופי שבוע או לפרקי זמן קצרים אחרים, במחירים
15 אטרקטיביים ובתנאים משופרים".

16
17 שלישית, כראיה נוספת לכך שתחום עיסוקה המרכזי של הקבוצה הינו בהשכרת
18 רכב, הגישו המבקשים את דוח BDI, הסוקר את פעילות המשיבה 2 (נספח א' לכתב
19 התשובה), שכך ובסדר הזה מתוארים בו תחומי העיסוק של החברה:

20
21 "שירותים, השכרת מכוניות נוסעים; תחבורה, השכרת רכב;
22 סיטונאות, כלי רכב; שירותי מימון – הלוואות; משכנתאות
23 ואשראי ליסינג (מימון) לציוד; ליסינג (מימון) לכלי רכב".

24
25 בהמשך לדוח זה מתוארת פעילות המשיבה 2 כך:

26
27 "החברה עוסקת במתן שירותי השכרת רכב בליסינג תפעולי
28 ומימוני לזמן ארוך, ומהווה חלק מקבוצת 'קל אוטו' המספקת
29 מגוון שירותים בתחום";

30
31 רביעית המבקשים הגישו עוד ראיה לתחומי העיסוק של הקבוצה (נספח ג' לכתב
32 התשובה) – ברושור המתאר את תחומי פעילות הקבוצה, ובו נמסר כי תחומי הפעילות של
33 הקבוצה הם אלה: ליסינג תפעולי ומימוני, מכירת רכב וטרייד אין, והשכרת רכב;

34

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

1 חמישית המשיבות, מנגד, נמנעו מלהציג מסמכים בכתב שלהם, שיש בהם כדי
2 להוכיח כי עיקר הפעילות שלהן אינו בתחום השכרת הרכב (כולל ליסינג תפעולי), וכל
3 שצירפו לתגובה שהגישו היה מסמך קצר ודל. נדגיש, כי אף שהנטל להוכיח את עיקר
4 הפעילות היה על המבקשים, הרי שדי היה במסמכים שלעיל שהגישו על מנת להעביר את
5 נטל להביא ראיות לסתור לידי המשיבות (ראו: ע"ע 57033-11-13 כפרי נ' שניב תעשיות
6 נייר (10.11.16), סעיפים 49 ו-50 לחוות דעתה של כב' השופטת לאה גליקסמן)). משלא
7 עשו כן המשיבות, אין לנו אלא להפעיל את החזקה העובדתית הידועה ולקבוע כי ככל
8 שהיו מציגות דוחות כספיים או דוחות פעילות אחרים, היה בהן כדי לתמוך דווקא בעמדת
9 המבקשים, לפיה עיקר פעילות הקבוצה הינה בתחום השכרת הרכב. כך בכלל, וכך בוודאי
10 בהינתן האמור החלטת בית-הדין מיום 14.10.18 בבקשה לגילוי מסמכים שהגישו
11 המבקשים. באותה החלטה נקבע כי אמנם אין לחייב את המשיבות בגילוי מסמכים רחב
12 הנוגע לפעילותן – מעבר לדוחות הכספיים – אך המשיבות הוזהרו כי "ככל שמצויים
13 [מסמכים] כאלה בידי המשיבות ייתכן שהיא תעשה נכון אם תגלה אותם למבקשים... שכן
14 בהחלט ייתכן כי במסגרת הדיון בבקשה לאישור תינתן משמעות ראייתית לכך שהמשיבות
15 טענו טענות כאלה ואחרות לגבי עיקר פעילותן, וזאת בלא לתמוך טענות אלה במסמכים
16 כלשהם";

17

18 שישיית מנהל הכספים של המשיבות, שהעיד מטעמן, העיד כי המשיבות 1 ו- 2
19 עוסקות ב"ליסינג, מכירה והשכרה" (עמ' 19 ש' 8). בקשר לכך, המשיבות בסעיפים 40-43
20 לסיכומיהן טענו טענה עובדתית כי "עיקר עיסוקן הינו בתחום הליסינג המימוני, ענף אשר
21 אינו נכנס תחת תחום 'השכרת הרכב'", תוך שהן ביקשו להסתמך על הסיווג האחיד של
22 ענפים הכלכלה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הכולל תחום של "השכרה והחכרה של
23 כלי רכב מנועיים" (ענף 7710) אך מצוין בו מפורשות כי "החכר מימוני" (דהיינו ליסינג
24 מימוני) אינו בא בגדר ענף זה (להבחנה בין ליסינג תפעולי ומימוני, ראו: ע"א 2462/97
25 הפועלים ליסינג נ' טיפול שורש (17.2.00)). דין טענה זו להידחות על הסף, בהיותה
26 הרחבת חזית, שכן המשיבות כלל לא טענו בתגובתן לבקשה לאישור כי עיקר עיסוקן הינו
27 בתחום הליסינג התפעולי. מעבר לנדרש, נבהיר כי בראיות שהוגשו בתיק – שאת רובן סקרנו
28 לעיל – לא מצאנו תימוכין לכך שעיקר עיסוקן של המשיבות הינו בליסינג מימוני, להבדיל
29 מליסינג תפעולי והשכרת רכב "רגילה" (תימוכין לכך שהמשיבות עוסקות, כעיסוק מרכזי,
30 בליסינג תפעולי, ניתן למצוא גם בביאור 3 לדוחות הכספיים שהוגשו לתיק ביום 5.11.18,

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

1 העוסק ומסביר אודות פעילות החברה בתחום הליסינג התפעולי, כשגם כאן, הנתונים
2 אודות ההיקף הכספי של הפעילות הוסתרו). משכך, דין הטענה להידחות גם לגופה;
3
4 ולבטוף וגם כן למעלה מהנדרש, נציין כי לכאורה יש גם בסיס לטענות המבקשים,
5 כי ליסינג מימוני הינו חלק מענף ההשקעות, שאף הוא מנוי ברשימת הענפים שעליהם חל
6 צו ההרחבה בענף השירותים (ענף 26). מכאן, שאפילו היו מוכיחות המשיבות – מה שלא
7 הוכיחו – כי עיקר עיסוקן הינו בליסינג מימוני, להבדיל מליסינג תפעולי, לא היה הדבר
8 משנה לעניין המסקנה לפיה צו ההרחבה חל ומזכה את עובדיהן בזכויות על פיו.
9
10 14. עתה, משהגענו לכלל מסקנה שהמבקשים הוכיחו לכאורה כי עיקר עיסוקן של
11 המשיבות בתחום השכרת הרכב (לרבות ליסינג תפעולי), עלינו לעבור ולבחון טענות הגנה
12 נוספות שהעלו המשיבות בקשר עם תחולת ההסכם הקיבוצי ו/או צו ההרחבה בענף
13 השירותים.
14
15 ראשית, אשר לטענה כי הצו אינו חל בתחום הגיאוגרפי שבו פועלות המשיבות
16 – בסיכומיהן טענו המשיבות לראשונה כי צו ההרחבה חל רק בתחומי הערים תל-אביב
17 יפו, רמת גן, גבעתיים, חולון והוד השרון, וזאת בהסתמך על הליך שהתקיים בבית-דין זה
18 לפני למעלה מעשרים שנה ושבו הסכימו הצדדים על תחולה גיאוגרפית מוגבלת זו (ראו:
19 ת"א נד/1381-3 י.א.ד. אלקטרוניקה נ' שרת העבודה (27.6.96), מותב בראשות כב'
20 השופטת חגית שגיא)). איננו מקבלים את הטענה, הן לאור כך שמדובר בטענה משפטית
21 שהיה מקום להעלותה כבר בתגובה, ובעיקר לאור לשונם המפורשת של ההסכם הקיבוצי
22 כמו גם של צו ההרחבה, הקובעת כי אלה יחולו במחוזות תל אביב והמרכז, שבהן מספר
23 גדול בהרבה של רשויות מקומיות מאשר חמש הערים שלעיל. יודגש, כי זוהי אף עמדתם
24 המפורשת של הצדדים להסכם הקיבוצי (ראו עמדת לשכת המסחר שהוגשה ביום 23.6.19
25 ועמדת ההסתדרות שהוגשה ביום 30.6.19), ולכל האמור נוסיף כי ניתן ללמוד על כך
26 שהתחולה הגיאוגרפית הנכונה היא על כל מחוזות תל-אביב והמרכז גם מפסק דין ליטוס
27 (שם), שניתן בבית הדין הארצי לפני שנים ספורות, ומפסקי הדין המוזכרים בו. נבהיר, כי
28 התחולה הגיאוגרפית הרחבה יותר מובילה למסקנה עובדתית לפיה צו ההרחבה חל על
29 המשיבות, לאור כך שמרבית סניפיה מצויים בתחום מחוזות תל אביב והמרכז (רשימת
30 הסניפים צורפה לתגובה לבקשה) וכן לאור העובדה שנציג המשיבות אישר בחקירה הנגדית
31 שלמשיבות מרכזים גדולים יחסית (ובהם משרד ההנהלה) שבכל אחד מהם מועסקים

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

1 עשרות עובדים בתל-אביב, חולון, ופי גלילות (עמ' 17 ש' 6 ואילך). נדגיש, כי פתוחה
2 היתה הדרך בפני המשיבות להוכיח שעיקר פעילותן מצוי מחוץ למחוזות תל-אביב והמרכז,
3 אך הן נמנעו מלהציג ראיות בקשר לכך, מחדל שאותו הבאנו לחובתן במאזן הראייתי;
4
5 ושנית, אשר לטענת המשיבות כי אינן חברות בלשכת המסחר, וכפועל יוצא אינן
6 כפופות להוראות ההסכם הקיבוצי – נקדים ונציין, כי למחלוקת זו אין השפעה של ממש
7 על המסקנה המשפטית בדבר זכאותם הלכאורית של עובדי המשיבות לזכויות הנטענות,
8 שכן גם אם ההסכם הקיבוצי אינו חל עליהם, הרי שחלות עליהם הוראות צו ההרחבה. מכל
9 מקום, בהתאם להודעת לשכת המסחר, שהוגשה לתיק ביום 20.6.19, המשיבות אמנם אינן
10 חברות בלשכה, אך המשיבה 1 היתה חברה בלשכה עד שנת 2012. נדגיש, כי ניתנה
11 למשיבות האפשרות להגיב להודעה זו, אך הן לא הגיבו. משכך, לצרכי החלטה זו אנו
12 יוצאים מנקודת מוצא כי האמור בהודעה משקף את מצב הדברים לאשורו. משמעות
13 הדברים הינה, שלפחות ביחס חלק מהתקופה שבה עוסקת הבקשה לאישור – שבע שנים
14 לאחר ממועד הגשתה ביום 1.8.17, דהיינו מיום 1.8.10 – היתה המשיבה 1 חברה בלשכת
15 המסחר, ומכאן שההסכם הקיבוצי חל עליה. לאור זאת, יש לכאורה בסיס לטענתם
16 המשפטית של המבקשים לפיה היה על המשיבה 1 למסור הודעת ביטול כדין של תחולת
17 ההסכם הקיבוצי עליהן, עת שהפסיקה להיות חברה בלשכת המסחר, וככל שלא עשתה כן,
18 המשיכו להיות עובדיה זכאים לזכויות לפי ההסכם. זאת ועוד, לכאורה יש בסיס גם לטענת
19 המבקשים, לפיה אף שהמשיבה 2 מעולם לא היתה חברה בלשכת המסחר, הרי שלאור
20 הוראת סעיף 18 לחוק הסכמים קיבוציים, תשי"ז-1957, ולאור המיזוג שנעשה בין המשיבה
21 1 ו-2 והעברת כל עובדי המשיבה 1 להיות מועסקים כל ידי המשיבה 2, יש לראותה
22 כ"מעסיקה חדשה" שהוראות ההסכם הקיבוצי חלות עליה. מכל מקום, בכל העניינים האלה
23 ניתן יהיה לדרון ולהכריע במסגרת התיק העיקרי.
24
25 15. נוכח כל האמור, נחה דעתנו כי לכאורה צו ההרחבה בענף השירותים אכן חל על
26 כל עובדי המשיבות 1 ו-2. מהי המשמעות המעשית של תחולה זו? המבקשים טוענים הם
27 זכאים למספר סעדים הנגזרים מתחולת הצו. להלן נדרון בהם אחד לאחד.
28
29
30
31
32

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

- 1 פיצוי על אי ביצוע הפרשות לגמל בשיעור 6%
- 2
- 3 16. המשיבות טענו, כי ההסדרים הפנסיוניים הנהוגים אצלן, מכוח ההסכם הקיבוצי וצו
- 4 ההרחבה לביטוח פנסיוני במשק, הינם הסדרים עדיפים באופן ניכר לעומת ההסדר
- 5 להפרשות לתגמולים, כפי שקבוע בצו ההרחבה בענף השירותים, ועל כן בהיבט זה אין כל
- 6 משמעות להחלת צו ההרחבה על עובדיהן. אין בידינו לקבל טענה זו. להבדיל מצו ההרחבה
- 7 בענף השירותים, צו ההרחבה הכללי קובע ככלל כי עובד זכאי להפרשות פנסיוניות רק
- 8 לאחר שישה חודשי עבודה ובשיעורים מדורגים, כשעד לשנת 2014 היה אחוז ההפרשות
- 9 על פיו נמוך מ- 6% הפרשות להם זכאים מי שחל עליהם צו ההרחבה בענף השירותים
- 10 (לפירוט, והסבר מדוע משמעות הדבר כי לכאורה עובדי המשיבות זכאים במצב דברים זה
- 11 להפרשות לפי צו ההרחבה בענף השירותים, ראו: ע"ע 17-11-29196 דוקטור נ' קלינור
- 12 שירותים לישראל (25.3.19), סעיפים 46 ואילך לחוות דעתו של כב' סגן הנשיאה אילן
- 13 איטח)).
- 14
- 15 17. נדגיש, כי אין בסיס לטענת המשיבות לפיה ההסדר מכוח צו ההרחבה הכללי
- 16 לפנסיה עדיף, לאור כך שההסדר הקבוע בצו ההרחבה בענף השירותים מתייחס לפנסיה
- 17 יסוד בלבד ללא חובת הפרשה לביטוח פנסיוני. זאת, שכן צו ההרחבה מגדיר במפורש אילו
- 18 הסדרים גוברים עליו, ואין זה המקרה. אשר לטענת המשיבה לפיה צו ההרחבה קובע תקופת
- 19 ניסיון אותה ניתן להאריך עד ל-10 חודשים שבגינם אין חובת הפרשה פנסיונית – גם דינה
- 20 להידחות, שכן צו ההרחבה קובע תחולה רטרואקטיבית לזכויות הניתנות על ידו (ס' 3 לצו).
- 21
- 22 18. נוכח כל האמור, הרי שלכאורה זכאים עובדי המשיבות להפרשי פנסיה, כל אחד
- 23 למן תחילת עבודתו, ובהתאם לטבלת המסכמת הבאה:

המקור הנורמטיבי				תאריך
צו ההרחבה הכללי לפנסיה		צו הרחבה בענף השירותים		
פיצויים	גמל מעביד	פיצויים	גמל מעביד	
2.5%	2.5%		6%	1.8.2010
3.34%	3.33%		6%	1.1.2011

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

4.18%	4.16%		6%	1.1.2012
5%	5%		6%	1.1.2013
6%	6%		6%	1.1.2014

2

3

4

פיצוי על אי הכללת עמלות הנהגים בשכר הקובע לזכויות סוציאליות

5

6

19. לטענת המבקש 2, כלל הנהגים שהועסקו במשיבה 2, לרבות הוא עצמו, קיבלו

7

"עמלות נהגים" שנעו מסך של 2,471 ₪ לחודש ועד לסך של 4,500 ₪ לחודש, ושהיו

8

רכיב שכר משמעותי, ושהיה מקום לשלם בגינם זכויות סוציאליות (פנסיה, מחלה

9

וחופשה). המבקש 2 צירף לבקשה לאישור דוגמא לאופן חישוב עמלת הנהגים שלו (נספח

10

ב' לבקשה) שלפיה עד הכנסות של 35,000 ₪ הוא קיבל 6% עמלה, בין 35,000 ל- 43,000

11

₪ הוא קיבל 9% עמלה, ומעבר ל- 43,000 ₪ ועד 99,999 ₪ הוא קיבל 14% עמלה. כמו

12

כן, מתלושי השכר לדוגמא שצורפו ע"י המשיבות לתיק ביום 5.11.18, לאחר שגולו בשלב

13

גילוי המסמכים, עולה שגם אצל נהגים נוספים מהוות עמלות הנהגים אחוז נכבד

14

מהכנסותיהם.

15

16

המבקש הוסיף וטען, שיש להתייחס אל עמלות הנהגים שמקבלים נהגי המשיבות

17

כאל "שכר לפי תפוקה" שהינו חלק מהשכר הקובע לתשלום זכויות לפי הוראות סעיף 10

18

לחוק הגנת השכר, תשי"ח-1959, או לחלופין "שכר קיבולת" (סעיף 11 לחוק הגנת השכר)

19

או "שכר קבלני" (ראו: תקנה 9 לתקנות פיצויי פיטורים (חישוב הפיצויים והתפטרות

20

שרואים אותה כפיטורים), תשכ"ד-1964), וכן היפנה אל סעיף 5(ב) לחוק דמי מחלה,

21

התשל"ו-1976.

22

23

20. בתגובתן לבקשה לאישור, הן הודו כי עמלות הנהגים אכן משולמות לנהגים

24

בהתאם לתפוקת העבודה, אך טענו כי מאחר שמדובר בעמלות "מותנות ומשתנות" הרי

25

שעל פי הפסיקה אין אינן מהוות בסיס לזכויות סוציאליות (סעיף 53 לתגובה). עם זאת,

26

מעבר לטענה הכללית לפיה קיים תנאי כלשהו מעבר לעצם התפקוד, אמירה עליה חזרו גם

27

בסעיף 62 לתגובה, לא מצאנו דבר בתגובת המשיבות המסביר מהו אותו תנאי לתשלום,

28

המצדיק שלא להחשיבן לצורך זכויות סוציאליות. יותר מכך, גם מעדותו של נציג המשיבות

29

במהלך הדיון בפנינו (עמ' 16 ש' 25 ואילך) עלה בבירור כי העמלות שולמו לפי התפוקה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

1 (כמות ההובלות), והוא לא מסר על קיומו של תנאי נוסף כלשהו לתשלום, ואף אישר כי
2 אופן חישוב העמלות לכלל הנהגים הינו כמו אופן החישוב למבקש 2 (נספח ב' לבקשה).

3
4 21. בפרשת קסטרו מודל (ראו: ע"ע 7386-02-16 קסטרו מודל נ' שחם (14.5.18)) דן
5 בית הדין הארצי בשאלה המורכבת האם יש להכליל עמלות בגדר השכר הרגיל של עובד.
6 וכך בין היתר נאמר שם, על ידי כב' השופטת לאה גליקסמן:

7
8 "כידוע, אין בחקיקה או בפסיקה הגדרה אחידה, אחת ומחייבת
9 של המונח 'שכר'. כך, יש להבחין בין זכויות המגיעות לעובד
10 מכוח החוק, שאז קובעת הגדרת ה'שכר' שבאותו חוק אם יש
11 לכול רכיב שכר זה או אחר ב'שכר' לצורך חישוב הזכויות על
12 פי אותו חוק, לבין זכויות המגיעות לעובד מכוח הסכם (הסכם
13 קיבוצי, הסדר קיבוצי או חוזה אישי) שאז קובעת הגדרת "שכר"
14 שבאותו הסכם, אם יש לכלול רכיב שכר זה או אחר ב'שכר'
15 לצורך חישוב הזכויות המגיעות לעובד על פי אותו הסכם....

16
17 נוסף כי יש שוני מהותי בין סיטואציה שבה כל שכרו של
18 העובד מורכב מעמלות, שאז העמלות הן בגדר "השכר הרגיל"
19 או שכר היסוד של העובד, ואינן בגדר "תוספת" לבין
20 סיטואציה שבה משולם לעובד שכר בסיסי בעד שעות העבודה
21 בתוספת עמלות.... ככל שמדובר בעמלה המתווספת לשכר
22 הבסיסי המשולם לעובד, יש ליתן משקל למכלול הנסיבות
23 ותנאי הזכאות לעמלה, כמו גם לשיעור העמלה ביחס לשכרו
24 הכולל של העובד, עת שככל ששיעור העמלה גבוה יותר תגבר
25 הנטיה לראות בה כחלק מ"השכר הרגיל".

26
27 22. לאחר ששקלנו את טענות הצדדים לכאן ולכאן, הגענו לכל מסקנה כי לעת הזו אין
28 בידינו די מידע על מנת לקבוע האם צודקים המבקשים בטענתם כי יש לכלול את עמלות
29 הנהגים לצורך תחשיב זכויותיהם לפנסיה, חופשה, מחלה, הפרשי דמי חגים ויום בחירה.
30 על מנת שנוכל לפסוק בעניין זה, יהיה צורך בהגשת תצהירים מפורטים ועוד קודם לכן
31 בביצוע הליך גילוי מסמכים מלא ומקיף הרבה יותר מזה שבוצע עד כה – בשלב טרום
32 אישור התובענה כייצוגית – שבגדרו תיפרש בפנינו תשתית עובדתית מלאה אודות הסכמי
33 העבודה עליהם הוחתמו הנהגים לאורך השנים, כמו גם נתונים מלאים אודות היחס בפועל
34 בין שיעור העמלות הכולל לשיעור השכר הכולל המשולם (לאפשרות לדחות במקרים
35 המתאימים חלק מתהליך הבירור העובדתי וההליך הפרשני לשלב שלאחר אישור הבקשה
36 כייצוגית, ראו: ע"ע 16621-02-17 ספרנטקי נ' מתן המרכז הישראלי לרפואה סיעודית
37 (12.2.19), סעיפים 15 ו-16 לחות דעתו של כב' השופט אילן סופר)).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

1

2 עם זאת, נבהיר כי לדעתנו, די במידע שהציגו המבקשים עד כה כדי להוביל למסקנה
3 שקיימת אפשרות סבירה שבסופו של דבר נקבע – כפי שמבקשים מאיתנו המבקשים לקבוע
4 – כי אכן יש להביא על עמלות הנהיגה בחשבון בתחשיב רכיבי השכר השונים.

5

6

עילת צו ההרחבה בענף ההובלה

7

8 23. עד כה עסקנו בטענת המבקשים לפי צו ההרחבה בענף השירותים חל על העסקתם.
9 נעבור עתה לדון בטענתם השנייה, לפיה על הנהגים מבין עובדי המשיבות 2 ו-3 חל צו
10 ההרחבה בענף התובלה.

11

12 24. סעיף התחולה של צו ההרחבה בענף התובלה (י"פ 3672, כ"ב בסיון התשמ"ט,
13 25.6.89), קובע כי הצו יחול "על כל המעבידים בעלי מפעל הובלה ועובדיהם שתפקידם
14 הקבוע הוא נהיגה, למעט עובדים שתנאי עבודתם הוסדרו או יוסדרו בהסכמים קיבוציים
15 ומעבידיהם".

16

17 25. המבקשים טוענים כי צו ההרחבה זה חל על נהגי המשאיות במשיבה, ובכללם
18 המבקש 2, שכן המשיבה 3 היא בעלת 'מפעל תובלה' כמשמעו בצו, מפעל הנפרד משאר
19 פעילות הקבוצה. בהקשר זה, הם טוענים כי למשיבה 3 יש מנכ"ל ומנהלים נפרדים משאר
20 החברות בקבוצה, וכי נהגי המשאיות הועסקו במשותף על ידי המשיבות 2-3 כשהמשיבה
21 2 משלמת את שכרם ואילו המשיבה 3 היא המעסיקה בפועל. לחלופין, הם טוענים כי גם
22 אם יקבע שמפעל ההובלה פועל במסגרת המשיבה 2, עדין יש לראות בו כיחידה כלכלית
23 עליה חלים צווי ההרחבה בענף התובלה.

24

25 המשיבות טוענות כי המבקש 2 (ושאר נהגי המשאיות) הועסק על ידי המשיבה 2,
26 כי היא זו שנשאה בתשלום שכרו וכי אין בעובדה שהמשאית שעליה נהג משמשת את
27 המשיבה 3 כדי להצדיק שימוש בדוקטרינת "המעסיקים במשותף", כשבכל מקרה מדובר
28 בעילה מורכבת שאינה מתאימה להתברר במסגרת ההליכים הייצוגיים. לפיכך, טוענות כי
29 יש לסלק את הבקשה נגד המשיבה 3 על הסף.

30

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

26. אשר לדעתנו – נקדים ונאמר כי מקובלת עלינו עמדת המשיבות, לפיה דין הבקשה ככל שהיא מופנית כלפי המשיבה 3, להידחות על הסף. אין כל מחלוקת בין הצדדים כי מעסיקתו הרשומה של המבקש 2 היתה המשיבה 2, והיא בלבד. המבקשים ניסו להוכיח כי מדובר במבנה העסקת פורמלי בלבד, בעוד שהמעסיקה בפועל היתה המשיבה 2. ברם, המבקשים לא עמדו בנטל הוכחה שהיה מוטל עליה – שהוא גבוה במיוחד בהינתן שמדובר בבקשה לאישור תובענה כייצוגית – כי יש מקום לקביעה כי המשיבות 2 ו-3 העסיקו את המבקש 2 (ואת שאר הנהגים) במשותף. אשר על כן, אין גם כל רלוונטיות לטענות המבקשים, המתבססות על פרסומים שונים של המשיבות (כמו נספחים ה' ו-ו' לבקשה, וכן ראו ההפניות בסעיפים 91 עד 97 לסיכומי המבקשים), לפיהן "קל אוטו הובלה ולוגיסטיקה" הינה בעלת "מפעל הובלה". נעיר בקשר לכך, שכפי שטענו המשיבות בפנינו, לפחות לפי אחד הפרסומים, אותו ברושור המתאר את פעילות המשיבה 3, הרי שהיא עוסקת גם ב"ליסינג תפעולי, ליסינג מימוני והשכרת מסחריות ומשאיות", ומכאן כי גם ביחס לפעילותה לא ברור האם עיקר הפעילות היא אכן הובלה.

27. ומה באשר לבקשה לאשר את התובענה ביחס למשיבה 2, שבה אכן הועסק המבקש 2 ושאר הנהגים? כפי שכבר הוסבר ותואר מוקדם יותר בפסק דין זה, ההכרעה בשאלת תחולת צו ההרחבה על משיבה זו תיעשה לפי השאלה האם ניתן לסווגה כ"מפעל תובלה", דהיינו מפעל שעיקר עיסוקו בהובלה. ככל שזוהי מצב הדברים, כי אז הצו היה חל עליה (ראו לדוגמא: בר"ע 31443-03-16 א.מ.י. אורן בנייה נ' אורן (4.4.16), כב' השופט (כתוארו אז) אילן איטח); ס"ע 21416-04-10 חסון נ' חלבי סלמאן חברה להובלות (14.9.14), מותב בראשות כב' השופטת מיכל נעים דיבנר; סע"ש 36139-07-12 זובידאת נ' דלק שינוע (12.2.17), מותב בראשות כב' השופט נוהאד חסון); ד"ט 49112-12-16 התאחדות בעלי מפעלי הובלה בישראל נ' פז מוביל (2.9.18), מותב בראשות כב' השופטת אסנת רובוביץ-ברכש). לעומת זאת, ככל שעיקר עיסוקה של המשיבה 2 אינו בהובלה, אין בעובדה שהיא מחזיקה משאיות ועוסקת גם בהובלה כדי להוביל למסקנה בדבר תחולת הצו (השוו: ס"ע 53819-09-11 נבו נ' ש.י.ב. שיווק חומרי בניין (5.5.14), מותב בראשות כב' השופטת סיגל דוידוב-מוטולה); תע"א 512/07 עוסמאן אברהים נ' אלקטרו-כלור תעשיות כימיות (2.5.11); ס"ע 50002-03-11 בן דוד נ' טופ אייס (18.10.15), מותב בראשות כב' השופט אורן שגב).

30

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-1907

1 28. מוקדם יותר בגדר החלטה זו, הגענו לכלל מסקנה עובדתית – לכאורית, ובמידה
2 הנדרשת לצורך אישור התובענה כייצוגית – כי עיקר עיסוקה של המשיבה 2 הינו בתחום
3 השכרת הרכב. מכאן מתחייבת גם המסקנה, כי אין בסיס לטענה כי חל עליה צו ההרחבה
4 בענף התובלה, ודין הבקשה לאישור התובענה כייצוגית בקשר לכך להידחות.

טענות הגנה נוספות

7
8 29. להלן נתייחס על דרך הקיצור לטענות נוספות שהעלו המשיבות כנגד אישור
9 התובענה כייצוגית, ונסביר מדוע אין בידינו לקבלן:

10
11 ראשית, הטענה כי לא מדובר בשאלות משותפות לכלל חברי הקבוצה, על פני
12 הדברים, אם אכן יקבע בסוף ההליך כי צו ההרחבה בענף השירותים חל על המשיבות, כי
13 אז ברור כי חברי הקבוצה יהיו זכאים לפיו לפיצוי על אי ביצוע הפרשות לפנסיה. בקשר
14 לכך נבהיר, כי בניגוד לטענות המשיבים, שעה שעסקינן באי ביצוע הפרשות לפנסיה
15 בהתאם לצו הרחבה, אין בעצם העובדה שהעובדים עבדו לפרק זמן משתנים, בסוגים שונים
16 של עבודות, בשיעור משרה ושכר שונים כדי לשלול את דבר התאמת הסוגיה לדיון בדרך
17 של תובענה ייצוגית, בהינתן שהמבקשים הוכיחו שעומדת להם עילת תביעה אישית,
18 ובהינתן שהמבקשים טענו – והמשיבות לא הכחישו – כי לכל הפחות עילת תביעה זו של
19 אי ביצוע הפרשות פנסיוניות בהתאם לצו ההרחבה בענף השירותים, משותפת להם ולכלל
20 עובדי הקבוצה (השוו: ע"ע 19275-10-12 קלינור נ' סאולוב (6.12.16), סעיף 48 לחוות
21 דעתו של כב' השופט (כתוארו אז) אילן איטח)).

22
23 שנית, הטענה בעניין היותה של הקבוצה מוגדרת, לטענת המבקשים, עובדי
24 הקבוצה אינם קבוצה מוגדרת של תובעים, ומטעם זה יש לדחות את הבקשה. דין הטענה
25 להידחות, באשר היא עומדת בניגוד לפסיקה הברורה לפיה אין כל קושי לאשר תובענה
26 ייצוגיות כאשר חברי הקבוצה הם כל עובדי מעסיק מסוים, אף שתמיד – כמו במקרה
27 שלפנינו – המדובר בקבוצה שמספר חבריה מוגדר וניתן לאיתור;

28
29 שלישית, עניין הפניה מוקדמת – נחה דעתנו כי המבקשים אכן פנו למשיבות
30 בפניה מוקדמת קודם לפניה לבית-דין זה, ועל כן אנו דוחים את טענת המשיבות כי יש
31 לדחות את הבקשה לאישור רק על שום פרק הזמן הקצר לשיטת המשיבות שחלף בין הפניה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

1 לבין הגשת הבקשה (וממילא, נזכיר, על פי פסיקתו העדכנית של בית-הדין הארצי, קיים
2 ספק של ממש האם קיימת חובת פנייה מוקדמת למעסיק בטרם פניה לבית-דין זה בבקשה
3 לאישור תובענה ייצוגית, ראו: ע"ע 11-05-20957 שרעבי נ' רשת בטחון בע"מ (21.11.17),
4 ראו את עמדתו של כב' הנשיא יגאל פליטמן ואת עמדתה של כב' סגנית הנשיאה (כתוארה
5 אז) ורדה וירט-לבנה, והאסמכתאות שם));

6

7 רביעית, הטענות לחוסר תום לב – לא מצאנו כל יסוד לטענות נעדרות הפירוט של
8 המשיבים לפיהן המבקשים פועלים בחוסר תום לב וממניעים זרים, וכל שנאמר על טענות
9 אלה שמוטב היה לולא נטענו;

10

11 ולבסוף נחה דעתנו כי ב"כ המבקשים, שהינו פרקליט בעל ניסיון בייצוג בתיקי
12 תובענות ייצוגיות בבית-דין זה, ייצג בצורה הולמת את עניינם של חברי הקבוצה, ולא
13 מצאנו כל יסוד לטענות המשיבות בעניין זה.

14

15 לסיכום

16 30. לאור כל המפורט לעיל, יש מקום לאשר את ניהול התובענה כייצוגית, אך זאת רק
17 כנגד המשיבות 1 ו-2 (שפעילותן מוזגה), ורק בעילת צו ההרחבה בענף השירותים, להבדיל
18 מעילת צו ההרחבה בענף התובלה, והכל בהתאם למפורט להלן:

19

20 א. חברי הקבוצה: כל מי שהועסק על ידי המשיבות 1 או 2 החל מיום 1.8.10
21 (שבע שנים קודם להגשת הבקשה לאישור) ועד ליום אישור תובענה ייצוגית זו
22 (18.8.19).

23

24 ב. התובעים המייצגים: מר אמיר אליס ומר חיים משולם.

25

26 ג. בא כוח המייצגים: עו"ד משה וקרט.

27

28 ד. עילות התביעה בגינן מאושרת התובענה כייצוגית: הפרת זכותם של חברי
29 הקבוצה לקבלת זכויות שונות להן הם זכאים מכוח ההסכם הקיבוצי ו/או צו
30 ההרחבה בענף היבוא, היצוא, המסחר בסיטונאות או שירותים.

31

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 17-08-1989

ת"צ 18-01-19097

- 1 ה. הסעדים הנתבעים: פיצוי על אי ביצוע הפרשות לפנסיה וזכויות נוספים
2 שלא שולמו מכוח ההסכם הקיבוצי או צו ההרחבה שלעיל.
3
4 31. בא כוח המבקשים יפרסם הודעה על אישור התובענה כייצוגית, כאמור בסעיף 25
5 לחוק תובענות ייצוגיות, בשניים מבין שלושת העיתונים הכלכליים הגדולים (גלובס,
6 כלכליסט ודהמרקר). הפרסומים ייעשו לפי נוסח שיאושר על ידי בית הדין לאחר שבא כוח
7 המבקשים יציע נוסח לפרסום עד ליום 1.9.19. נוסח ההודעה יכלול את הפרטים נדרשים
8 על פי סעיף 11 לחוק תובענות ייצוגיות. גודל האותיות לא יפחת מגודל האותיות שבו
9 מפורסם החומר המערכתי בכל עיתון. המשיבה 2 תישא בהוצאות הפרסום.
10
11 32. משאשרה הבקשה לאישור בשינויים, הריני להורות למבקשים להגיש כתב תביעה
12 מתוקן (ראו הוראת תקנה 6 לתקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010), וזאת עד ליום
13 20.9.19. כתב הגנה יוגש עד ליום 20.10.19. עם הגשת כתב הגנה יובא התיק לעיוני לצור
14 מתן הוראות בדבר המשך ההתדיינות.
15
16 33. בהתאם לסמכותי לפי סעיף 23 לחוק תובענות ייצוגיות, הריני לפסוק לבא כוח
17 הקבוצה שכר טרחה בגין טיפולו בתובענה עד לשלב זה בסכום כולל של 40,000 ₪, וכן
18 לפסוק לכל אחד מהמבקשים גמול בסך 5,000 ₪. כל הסכומים ישולמו על ידי המשיבה 2
19 עד ליום 20.9.19.
20
21 **ניתנה היום, י"ט אב תשע"ט, (20 אוגוסט 2019), בהעדר הצדדים.**
22

גב' שרה אבן,
נציגת ציבור מעסיקים

דורי ספיבק, שופט
אב"ד

גב' לאה חלה,
נציגת ציבור עובדים